

EVLİLİK VE KUL HAKKI ÜZERİNE

a. Rusya'da Müslümanlar Çoğalıyor

Geçtiğimiz yıllarda 10, 20 yıl önce İngiliz mecmualarında okumuştuk ki “Rusya’da müslümanlar çoğalıyor. Zamanla Rusya’nın tamamına hâkim olacaklar.”

“Eyvah!” dedim kendi kendime. Bu adamlar bunu tespit etmişler. Şimdi bunun karşısında tedbir de alırlar. Çünkü müslümanların çoğalmasını, hâkim olmasını istemezler.

Tespit ettikten sonra vay böyle oluyor. Müslümanların başına çorap örerler, filan dedim. Arkasından Rusya’nın parçalanma işi geldi. Ruslar kendilerinin oldukları yerleri ayırdılar, kıyırdılar güzel yerleri, gelişmiş yerleri. Çölleri de müslümanlara bıraktılar.

Ne haliniz varsa görün. Sizi soframıza almıyoruz. Kendiniz peynir ekmek, tuz ekmek yiyin. İşinizi halledin, ayırıp verdiler, evden dışarı çıkarıvermek gibi. Yoksa o düzen içinde kalabalık olarak devam etseydi nüfus, öbür tarafı bastırarak gibiydi.

O mümkün değil artık. Rusya kendi içinde nüfusu istediği kadar gelişirse gelişir. Ken-

disinin olur. Ukrayna kendisi gelişir. Ötekisi kendisi gelişir. Özbekistan'da gelişirse orada biraz gelişir; ama ne kadar çok gelişse öbür tarafa sataşabilmesi mümkün olmaz.

İçerde serbestlik yok çünkü. Birlik ve beraberlik yok. Ayrılmadan hürriyet olsaydı belki tamamına hâkim olma durumu varken; şimdi tamamına hâkim olmayı böylece sınırlarla kesmiş mi oldular diye düşünüyorum.

Bir oyun mu filan diye. Avrupa'da da nüfus artmıyormuş. Bazı ülkelerde nüfus daha da geriye gidiyormuş, diyorlar. Ve nüfusun yaş ortalaması çok yüksekmiş. Yani ahâli ihtiyarmış. Gençler yetişmeyince, bebek yapmayınca mevcutlar yaşlanıyor.

60 yaşında, 70 yaşında bir sürü ihtiyar insandan ibaret oluyor nüfus. Tabii onlar gidince yerine bebek de gelmedikçe nüfusları azalıyor.

Fransa'da, Almanya'da böyle durumlar olduğunu söylüyorlar. Türkiye'nin de genç nüfusun çok olduğu, yaş ortalamasının bir hayli hoşlanacak şekilde olduğu, nüfusun genç dinamik elemanlardan meydana geldiği söyleniliyor. Bu da bir avantaj oluyor.

Genç ahâli bir tarafta, ihtiyarlar öbür ülkelerde. Bu tarafta gençler; cıvıl cıvıl, pırıl pırıl, enerjik, kuvvet dolu insanlar. Öbür tarafta da içi geçmiş kimseler.

Tabii bu bir millet için lehte bir durum. Biz Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in evlenin, çoğalın tavsiyesini uygulamaya devam edersek bu adamlar da çocuk yapmaktan memnun değiller. Hoşlanmıyorlar. Köpek beslemeyi tercih ediyorlar. Kucaklarında köpek. Arabalarında köpek. Köpek oteli, köpek lokantası, vesairesi, vesairesi. Köpeklere hizmet yolunda geçiyor, ömürleri. Biz artarız. Dünyaya hâkim olabiliriz. Ama nüfusu müslüman yetiştirmek lazım.

Adının müslüman adı olup da kalbinin kâfir kalbi. Kafasının kâfir kafası, fikrinin kâfir fikri olması. O zaman müslüman nüfusu artıyor diye göstermez.

Yetişen nesil nasıl?

Camilerde ekseriyetle gençler mi var?

Üniversitelerdeki gençler ekseriyetle müslüman mı? Mütedeyyin mi?

Lisedeki gençler Müslüman mı? Mütedeyyin mi?

Genç nüfus, bu beğendiğimiz insanlar; 100 kişide anket yapsak, 1000 kişide, 10 bin kişide anket yapsak yarıdan çoğu Müslümanlıktan mı geliyor?

Yoksa kafası, gönlü boş mu? Veya kara mı?

Veya kırmızı mı? Menfî mi?

Bu önemli. Adının Ahmet olması, Ali, Veli olması etmiyor. Adamla konuştuğun zaman bakıyorsun kâfir. İnkâr ediyor, çünkü. Ayet inkâr ediyor. Hadis-i şerif inkâr ediyor. Benim öyle şeye aklım ermez, diyor.

Başörtüsüyle uğraşiyor. Sakala çatıyor. Camiye kızıyor. Ezana kızıyor. Ezansız bir semt istiyor. Ezan hoparlörler bağırmamasın, uykum bölünüyor filan. Kâfir. Yani hasım, İslâm'a düşman. İçinde hınç var. Bunun adının eski ananevî isimlerden birisi olmasının bir faydası yok.

Mühim olan evlatlarımızı halis, muhlis, sâdık, âşık, şuurlu, gayretli müslüman olarak yetiştirmek. O zaman müslümanlar artıyor, diyebiliriz.

Yoksa nüfusun artması da yetmiyor. Müslüman nüfus artması veya artan nüfusun müs-

lman olarak ortaya çıkması, mslmanlaşması.

Bir profesör arkadaş diyor ki; “Ah bizim zamanımızda, niversitesinde tıp fakültesinde okurken hocalarımızın arasında bir tane namazlı niyazlı müslüman yoktu. Hepsi bize karşıydı. Hasımdı.” *Elhamdülillah*, şimdi bir sürü profesör var; doçent var. M’min. Namaza gidiyor.

Camiye gidiyor. Cumaya gidiyor filan. Bu güzel bir şey.

Ama kfi değil. Yeterli değil. Çünkü semt semt, şehir şehir dolaştığın zaman, insanlarla konuştuğun zaman resmi televizyon, gayri resmi televizyon, yurt dışı televizyon yayınları, komşulardan gelen yayınlar, uydulardan gelen yayınlarla kafalarının, kalplerinin İslâm’dan kaymış olduğunu, sapmış olduğunu görebiliyoruz; bazı kimselerin.

b. Evlenmeyi Peygamber Efendimiz Teşvik Etmiştir

O halde var gücümüzle, her yönden müslümanı arttırmaya çalışmamız lazım. İşte bu mantık içinde evlenmeyi Peygamber Efendimiz teşvik buyurmuş. Elbette bir bildiği var-

dır. İsteddiği vardır. Emri başımızın üzerinde-
dir.

Evleneceğiz. Bekârlık sultanlıkmış. Bekârlık sultanlık değil, padişahlık değil. Dünyanın hâkimiyeti olsa Peygamber Efendimiz'in dediğini yapsak daha iyi. Mühim olan Peygamber Efendimiz'in tavsiyesini tutmak. "Hocam; çok çocuğa bakmak zor." Çok çocuğa bakmak zor da olsa Efendimiz'in tavsiyesini tutmak iyi. "Beslemek, yetiştirmek bir problem."

Çalış, çabala. Hepsinin rızkını Allah gönderiyor. Seninkini de o gönderir. Her şey halledilir. Öyle kardeşlerimiz var ki hayranlık duyuyorum. Üç tane, dört tane, beş tane çocuğu var. Hepsi hafız veya şöyle böyle filan.

Hepsini din yolunda yetiştirebilmiş; hoca yetiştirebilmiş, imam hatibe gönderebilmiş, ilahiyata gönderebilmiş. Aslanın oğlu yine arslan olur. Kendisi müslüman, çocuğu da İslâm terbiyesi görüyor. Kendisi derviş. Çocuğu da elbette böyle ahlâklı, güzel olacak. Ve inşaallah iyi şeyler yapacaklar, bunlar. Böyle olunca nikâha rağbet var.

Nikâh kıymetli, teşvik edilen bir şey. Nikâh yoluyla insanların böyle yuvalar kurması, evlenmesi teşvik ediliyor.

Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfnde:

«إِذَا أَحَدُكُمْ أَحَبَّتْهُ الْمَرْأَةُ، فَوَقَعَتْ فِي قَلْبِهِ،
فَلْيَعْمِدْ إِلَى امْرَأَتِهِ فليُؤَاقِعْهَا، فَإِنَّ ذَلِكَ يَرُدُّ مَا فِي
نَفْسِهِ.»

Kişinin o kadınla evlenmeye teşvik edecek bakabilir, kadının. Baksın. “Yüzü güzelmiş. Hadi, tereddüdüm kalktı. Evleneyim şununla.” Veyahut “Boyu posu maşaallah! Selvi boyluymuş. Tamam, evleneyim.”

Veyahut söyleymiş, böyleymiş. Evleneyim. Yani bu arzunun lehte neticelenmesi. Ya hay Allah! İstiyordum ama bununla yapamayacağım.

Hocam; elimden gelmiyor, ne yapayım?

Kusuruma bakma filan. Kimisi geliyor, bize müracaat ediyor. Hayırlısıyla şöyle bir aracı.

Bizimde hatırımıza gelen birisi olursa bak, git falancayla konuş; filancayla diyoruz. Ondan sonra bakıyorsun olmuyor. Veya evleniyorlar. Ondan sonra geçim olmuyor. Ben bu aile saadetinin devamına çok önem veriyorum. Dinimiz çok önem verdiği için konuşmalarımda buna pay ayırmaya dikkat ediyorum. Çok önemli bu. Kimisi kadını alıyor. Annesinin, babasının evine göndermiyor.

Ya bu senin esirin mi?

Gitmeyecek.

Niye gitmeyecek?

İki gözümün nuru.

Ne diye göndermiyorsun?

Onun canı yok mu?

O annesini özlemez mi?

O babasını özlemez mi?

“Bizim âdetimiz, töremiz böyle.”

İslâm'ın dışında adet, töre mi olur?

İslâm'ın dışındaki töreler, âdetler cahiliye âdeti olur.

Var mı Peygamber Efendimiz'den böyle bir rivayet?

Aldığınız kızı, kapatın kafese. Vurun kildi, üstüne. Hiç annesine, babasına götürmeyin. “Annesine, babasına götürünce huyu bo-

zuluyor.” Canım bozdurtma. “Şımarıyor.” O da şımarmanın tabii. Kocasına ona da onu tavsiye ediyoruz, evin reisi erkektir. Kadın, kocasına itaat edecek. Peygamber Efendimiz’e secde etmek istediler.

Hayır, dedi. Secde etmek yoktur, bizim şeriatimizde. Ama bir kimse bir kimseye secde edecek olsaydı böyle bir müsaade olsaydı - yok, ama olsaydı- ben şahsen kadının kocasına secde etmesini emrederdim.

Yok böyle bir şey ama bu ne demek?

Kadın kocasına hürmet edecek.

Peki, koca ne yapacak?

Benim pazum kuvvetli. Çapı 35 santimetre. Halteri şu kadar kaldırıyorum filan diye egzersizini kadın üzerinde yapmayacak. Pat bir tane, çat bir tane, küt bir tane. Böyle şey olmaz. Yok, böyle bir şey. Dindar olduktan sonra böyle bir eza, cefa yapmak yok.

Dışarı çıkartmamak yok. Anasına, babasına göndermemek yok. Hukukunu çiğnemek yok. Sen burada çiğnersin, yarın Allah; onu haklı çıkartır. Senden hakkını alır. Yarın sen cezayı çekersin. Hukukuna riayet edeceksin. Gönlünü hoş tutacaksın. O da senin gönlünü hoş tutacak. Muhabbet olacak. Allah’ın rıza-

sını kazanacaksınız. Müslüman evlatlar yetiştireceksiniz.

c. Bir Çocuk Dünya'da da Sermayedir, Ahiret'te de Sermayedir

Sizden sonra da onlar hayırlı işler yaptıkça sevabı siz kazanacaksınız. Âhirette de hayrını göreceksiniz, dünyada hayrını göreceksiniz. Bir çocuk; annesi, babası için dünyada da sermayedir. Âhret sermayesidir, aynı zamanda.

Neden?

Öldükten sonra evladın yaptığı hayırlar babaya gider. Evladı yüzünden baba kurtulur. Anne kurtulur. Kabri nur dolar. Makamı yüksek olur. Cennete gider. O bakımdan hayırlı evlat yetiştirmek fevkalade önemli, akıllıca bir iş. En önemli işlerden birisi.

Büyüklerimiz düşünmüşler. En hayırlı işler hangileri, neleri yapalım filan diye. Bekâr duranlar gitmiş, evlenmiş. Evlendiği zaman sevabı çok oluyor. Evlat yetiştirdiği zaman sevabı devam ediyor. Öldükten sonrada amel defteri kapanmıyor.

Sevaplar yazılmaya devam ediyor, diye sırf bu sebeple evlenmişler. Sevabı var bu

işin. “İlle güzel olsun.” Tabii güzellik birkaç çeşittir. Vücut güzelliği vardır. Huy güzelliği vardır. Akıl güzelliği vardır. Bunların hepsi bir güzelliştir.

Dirayetlidir. Çocuğu iyi yetiştirecek durumdadır. Veyahut huyu çok güzeldir. Veya dindarlığı harikadır. O da bir güzellik. O güzelliği görmek lazım.

Ve o güzelliği başkasından da üstün tutmak lazım. Bir kadın malından dolayı evlenilebiliyor, alınabiliyor. Güzelliğinden dolayı ekseriyetle alıyorlar. Soyundan, sopundan dolayı alınabiliyor. Falanca zengin milyarderin karısıdır. Kızıdır.

Onu alırsam milyonlara fabrikalara ben de konarım, filan diye bazı damat namzetleri onun peşinde, onun için koşuyor. Güzel değil. Ama evlendiği zaman zengin olacak diye ondan koşuyor. Parası için. Güzelliği için. Soyu, sopyu için. Alınabiliyor.

Peygamber Efendimiz bunları söylemiş; hadîs-i şerîfinde. Bu sebeplerden dolayı alınabilir; ama sen dindarlığı için al.

Dindarlığı iyi olan kızı almaya rağbet et, diye tavsiye etmiş. Paraya bakma, güzelliğe bakma, soya sopya bakma. Dindarlığa bak diye

söylemiş. Ama tabii o da istenmeyecek diye bir şey yok.

Bir kadın dindarsa çok güzel. Huyu da güzelse aliyyul âlâ. Vücudu da güzelse oh o zaman, âlânın âlâsı. Güzel.

Peki, ötekiler ne olacak?

Onlar da evlenecek. Onlar da evlensin yazık. Bir misâli her zaman söylüyorum.

Ben de fayda görüyorum. Ankara'da melek gibi bir kimseyle tanışmıştık. Onun babasını anlattılar. Melek gibi bir adamdı, evliyâ gibi. Konuşması... Kimseyi üzmez yumuşak filan. İyi bir kimseydi. Allah rahmet eylesin, öldüyse. Kaldıysa selamet versin.

Bu kimin çocuğudur?

Bir alimin çocuğuymuş. Bu alim bir gün gitmiş, mahalledeki bir evin kapısını çalmış. "Hocam, hoş geldin. Aman ne şeref, ne devlet, ne saadet bizim için. Buyurun efendim; şöyle baş köşeye oturun." filan. Hoca efendi, ciddi alim. Oturmuş.

"Bir emriniz mi var efendim?"

Evin sahibi soruyor. "Evet. Allah'ın emridir. Ayıplanacak, kınanacak, küsülecek bir durum yoktur. Sizin bir kızınız olduğunu öğrendim. Allah'ın emriyle, Peygamberimizin

sünneti üzere ben sizin kızınızla evlenmek istiyorum. Kızınıza talibim. Kızınızı istiyorum.” demiş.

Olmuş bu hadise, o tanıdığım şahsın babası bu. Masal değil, hikâye değil. Uydurma bir şey, roman değil. Senaryo değil.

Kızın babası: “Canım feda sana hocam. Bizim için çok büyük şeref. Evet, kızım da var doğru. Ama hocam kızım sakat. Ayakları tutmaz. Elleri çolak, gözü şaşlı.” bilmem ne, bir sürü kusuru var. Hoca Efendi, gayet ciddi. “Evet. Biliyorum. Onu bile bile istiyorum.”

“Hocam size layık değil.”

“Yok, onu düşünmek bana ait bir mesele.” İstiyorum filan. İsrar etmiş. Pekâlâ. Nikâhlanmışlar, bu çocuk doğmuş.

O hoca Efendi niye evlenmiş?

Çok dindar bir insanmış. Evlenmese de olacakmış. Ama düşünmüş ki; bu kızcağızı kimse gidip almaz. Evde kalır. Anası, babası ölür. Perişan olur. Bu kızcağızı ben alayım. Gönlünü yapayım. Bir kulun gönlünü kazanmış olayım.

Oradan da sevap alayım. Aslında evlenmek arzusu filan yok. İlme kendisini vermiş. İbadete kendisini vermiş bir insan; ama o

kızın da gönlünü hoş edeyim. Onun da duasını alayım, diye almış kızı. Böylesine de maşallah, can kurban. Böyle insanlar da oluyor demek ki. Kimisi de “Yeşil gözlü isterim.”

Ya bu kara gözlü olsa ne olur?

Yok, yeşil olacak. Saçları sarı olacak, bilmem ne. Canım saçları şöyle de olsa böyle de olsa sen onları bırak. İlmine, irfanına, dindarlığına bak diyorsun. Anlatamıyorsun.

d. Bir Kız Evlenilecek, İstenilecek. Bakılabilir Mi?

Bir kız evlenilecek, alınacak, istenecek. Bakılabilir mi?

Bakılabilir. Bu hadîs-i şerîf onu gösteriyor. Sizden biriniz kadını istemeye niyetlendi mi gücü yeterse onun nikâhına, kendisini rağbet ettirecek yerlerine bakabilir. Yüzüne bakabilir, güzel mi diye.

Boyuna, posuna şöyle nazar edebilir; bakabilir diye Efendimiz’in müsaadesi var. İmam Buhârî hazretlerinin kitabında ve diğer kaynaklarda rivayet edilmiş.

«إِذَا خَظَبَ أَحَدُكُمْ الْمَرْأَةَ فَلْيَسْأَلْ عَنْ شَعْرِهَا، كَمَا
يَسْأَلُ عَنْ جَمَالِهَا، فَإِنَّ الشَّعْرَ أَحَدُ الْجَمَالَيْنِ.
الدَّيْلَمِيُّ، عَنْ عَلِيٍّ»

Hız. Ali Efendimiz'den rivayet edilmiş, bu hadîs-i şerîf. Bu da sizi şaşırabilir. Hayret edersiniz, Allah Allah! Böyle olduğunu bilmiyordum, diyebilirsiniz. Sizden biriniz kadına nikâhına talip oldu mu, istemeye karar verdi mi; Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifinde buyuruyor:

Fe'l-yes'el an şearihâ. Saçı nasıl diye onu da sorsun. Topuklarına kadar uzun, güzel saçları var. Sırma gibi, ipek gibi filan neyse. Saçını da sorsun. Çünkü güzelliğini de sorsun. Güzelliğini sorduğu gibi güzel mi çirkin mi, saç nasıl onu da sorsun. Çünkü saç da iki güzellikten birisidir buyurmuş, Peygamber Efendimiz.

Burada *yesel* kelimesi, elif üzerine konulmamış. Harekesi de yok ama *yüsel* gibi okunabilir. Ama *yesel* yani güzel mi değil mi diye güzelliği hakkında bilgi sorduğu gibi saç hakkında da bilgi sorsun; nikâhına talip oldu-

đu kadının. Çünkü saç da iki güzellikten birisidir.

İki güzellikten birisidir ne demek?

Şu mânaya gelebilir: Yarısıdır. Bayağı bir önemli güzelliktir mânasına gelebilir. Yani yüzde ellisidir mânasına gelebilir.

Veyahut bütün öteki güzellikler hepsi yüzde elli, saç da yüzde elli. Yani yüz güzelliği, göz güzelliği, boy güzelliği vesaire filan. Saçlar o kadar önemli. Bu hadîs-i şerîf bize ne gösteriyor?

İmamlarımızın, mezhep müçtehitlerimiz, büyüklerimizin mesela saç kapanacak.

Neden?

Namazda, vesairede. Âyet-i kerîmede kadınlar güzelliklerini örtsünler, göstermesinler namahreme diye emredilmiş. Saç da güzelliktir. Binâenaleyh; örtülecek diye mezhep imamlarımız karar vermiş.

Bu kıl güzel olur mu?

Kıl yemeğe düşse ağzımıza geliyor, midemiz kabarıyor filan. Kenara atıyoruz.

Bu güzel olur mu?

Güzelmiş işte. Güzellik unsuru olduğu anlaşılıyor. Örtülmesi lazım. Güzelliklerini

kadınlar örtüyle saklayacaklar. Örtülü gezecekler.

﴿وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ﴾¹

Ziynetlerini aşikâre bakın; felsefeler ne kadar değişik. Müslümanın felsefesiyle, gayrimüslimin felsefesi ne kadar, ne kadar farklı. Biz de güzellik var. Saklamak gerekiyor.

Avrupa'da, şu Batıda bütün güzellikleri meydanda. Hepsini açığa çıkartmak, izhar etmek, reklam etmek ve göstermek. Entari yaptırmışsa bile kalçasına kadar, kenarı yırtmaçlı. Bacağı görünsün diye. Bluz yaptırmışsa bile beline kadar, arkası açık veya önü açık veya kolsuz veya bilmem ne. Yani bir rezalet, iğrenç bir durum.

Dinimizin ne kadar güzel olduğunu görün. Dinimize sımsıkı sarılın. Ve bu insanlar başka bir şeye heves etmesinler. İslâm'dan gayri güzellik yok. İslâm'dan gayri sistemlerde şöyle zerre kadar bir güzellik yok. Akıl yok, mantık yok, güzellik yok. Hayvanlar gibi durumları. Hayvanlardan aşağı.

---

¹ 24/Zümer, 31

«إِذَا خَلَصَ الْمُؤْمِنُونَ مِنَ النَّارِ حُبِسُوا بِقَنْطَرَةٍ بَيْنَ
الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، فَيَتَقَاصُونَ مَظَالِمَ كَانَتْ بَيْنَهُمْ فِي
الدُّنْيَا، حَتَّى إِذَا نَقُّوا وَهَدَّبُوا أُذُنَ لَهُمْ بِدُخُولِ
الْجَنَّةِ. فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَأَحَدُهُمْ بِمَسْكَنِهِ
فِي الْجَنَّةِ أَدَلُّ مِنْهُ بِمَسْكَنِهِ فِي الدُّنْيَا. حم، خ، حب،
ك، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ.»

İzâ halasa'l-mü'minûne. Lâm-ı te'kitmiş.

Bu da Buhârî'de ve diğer kaynaklarda Ebû Said el Hudrî hazretlerinden rivayet edilmiş. Üçüncü hadîs-i şerîf. İki hadîs-i şerîf evlenmek teşebbüsleriyle ilgili bilgi verdi bize. Evlenileceği insanın güzelliklerine bakabilir.

Nikâhına daha çok heves duyması ve sağlaması için bakabilir, bakılacak yerlerine. Saçı da güzel mi değil mi diye de aracılara sorulabilir.

Kulların birbirleri arasındaki haklar, haksızlıklar, zulümler, gadirler konusu. Diyor ki Peygamber Efendimiz bu üçüncü hadîs-i şerîfte:

Bi-kantarati beyne'l-cenneti ve'n-nâri.

Mü'min kullar cehennemden kurtulunca.

Hubisû. Hapsedilirler.

Cehennemden kurtuldular. Cennete doğru bir köprü; ama cennete girmek yok, hapsedilirler. Orada durdurulurlar.

Fe yetekâssûne mezâlime kânet beynehüm fi'd-dünyâ. Aralarındaki gadirler, haksızlıklar orada kisas edilir. Yani oradaki haksızlıklar temizlenir ve haklar alınır, verilir. Haklar ödetilir, orada cennete girmeden daha.

e. Haklar Alınır Verilir

O hapsedildikleri, durduruldukları yerde cehennemden kurtuldular; ama aralarındaki bu gadirler, üzmeler, haksızlıklar dünyada yaptıklarından dolayı olan bu gadirlerden, zulümlerden dolayı kisas olur.

Kısasa kisas diyoruz ya, karşılıkları hak sahiplerine, haksızlık yapanlardan hakları alınır. Kisas yoluyla. Bedel yoluyla hakları ödettirilir. Dünyada yaptıkları gadirler ve haksızlıkların ödettirilir orada.

Hattâ izâ nukkû. Tertemiz olduktan sonra, haklar verilip bittikten sonra;

Ve hüzzebû. Ve yine bu işler hizaya konulduktan sonra;

Üzinelehum biduhulil cenne üzine lehüm bi-duhûli'l-cenneh. O zaman cennete girmelerine müsaade edilir. Haklar varken edilmez. Onun için kul haklarına çok dikkat etmek lazım ve kulların hakkını üzerine geçirmemeye bir mü'minin çok gayret etmesi lazım. Ve kimseye gadir ve haksızlık etmemeye çok dikkat etmesi lazım.

Bu dünyada zayıftır; evet güçsüzdür, belki kendi hukukunu koruyacak kadar bile bir kudreti yok olabilir ama âhirette başı belaya girer insanın.

O kul hakkından, o zulümden, o haksızlıktan dolayı. Onun için böyle bir kısas olacak, bu haklar mutlaka ödetilecek diye en iyisi hak almamak, hak geçirmemek, zulüm yapmamak. Gadir yapmamak. Haksızlık yapmamak. Ezmemek. Üzmemek.

Mânevî hakkını geçirmemek gerekiyor. Buna çok dikkat etmek lazım. Geçmiş olanlar varsa ödeşmek lazım. Gidip "Seni üzdüm. Seni kırdım. Seni bir zamanlar epeyce bir gadrettim. Canını yaktım. Ödemeye hazırım. Hakkını helal et. Ne yapmam gerekiyorsa

söyle.” filan deyip bu dünyadayken onlardan kurtulmak lazım. Gıybet ediyorlar, iftira ediyorlar, yalan söylüyorlar, eza ediyorlar, gadrediyorlar, cevrediyorlar, cefa ediyorlar insanlar birbirlerine.

Ama âhiret gününü düşünmüyorlar. İşte orada o zaman büyük bir kısas işi olacak. Hak sahipleri haklarını alacaklar. Maddî haklarda alınacak. mânevî zulümler, gadirler de orada ödettirilecek. Cennete ondan sonra girebilecek.

Mü'min, cennete kul hakkını ödemedi giremeyecek. Kul hakkını Allah tövbeyle de affetmiyor. “Tövbe yâ Rabbi! Yaptığım bütün kusurları, günahları affeyle.” İyi ama kul haklarını affetmiyor. Günahları affediyor da kul haklarını affetmiyor.

Onun için kimsenin gıybetini bile etmeyin. Gıybet edince de hakkı geçer. Sonra bu kalabalıkta gıybet ederseniz bu kalabalığı bir daha bulamazsınız. On taneye “Benim söylediğim yanlışmış.” diye sonradan söyleseniz bile 900 tanesi gitmiş olur, o gıybet yayılır.

Onlar söylendikçe size günah yazılmaya devam eder. Onun için insanın ağzını iyi tutması lazım. Kimseyi üzmemeye, ezmemeye

çok dikkat etmesi gerekiyor. Sonunda da buyuruyor ki Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*:

Fe ve'l-lezî nefsi muhammedin bi-yedihi. Şu Muhammed'in canı, nefsi elinde olana yemin olsun ki;

Elinde olan kim?

Allah. Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun ki;

Nasıl canı elinde olur?

Dilerse yaşatır, dilerse öldürür. Her şey Allah'ın emrine bağlı.

Ne dilerse kaderine bağlı. Ne dilerse öyle olur. Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a Yaradan'a yemin olsun ki onlar;

Le-ehadühüm bi-meskenihi fi'l-cenneti .

Onlardan birisi cennetteki yerini,

Edellü minhu bi-meskenihi fi'd-dünyâ.

Dünyadaki evinden daha iyi bilir. Daha hızlı gider, oraya. Vay mübarek vay! Sen cennete ilk giriyorsun.

Nerden bildin köşkünün yolunu?

Bilir, diyor Peygamber Efendimiz.

Dünyadaki evini nasıl biliyor?

Fatih'e gelirsin. Duraktan sola kıvrılırsın. İkinci sokaktan sağa dönersin. İşte o apart-

manın üçüncü katı. Gözü kapalı gider insan kendi evine. Cennete de ilk girdiği hald dünyadaki evini bulduğundan daha kolay bulacak köşkünü.

Daha rahatlıkla bulacak. Sanki daha önceden gitti de orada yaşamış gibi. Dosdoğru cennetteki köşküne gidecek. Karışıklık, trafik tıkanıklığı, köşede şaşırma, yanlış sokak, ve saire böyle durumlar yok.

Dosdoğru evine varacak. Veya götürülecek artık, dünyadaki evine gittiğinden daha garantili, şaşırmadan oradaki köşküne varacak. Allah, bizi kul haklarına bulaştırmasın. Kimsenin hakkını yemeyelim.

Herkese iyilik yapmamız nasip olsun. Ama kimsenin hakkını; maddî, mânevî hakkını yiyip çiğnemeyelim.

Cennet karşımızda. Öyle bir de kısas için beklemeyelim. Köprünün başında. Bir de oradan heyecan çekmeyelim. Bazıları sıratı parıldayan bir şimşek gibi geçip gidecekmiş. Hızla şimşek çakmış gibi bu uçtan, bu tarafa.

Ne oldu?

Allah'ın evliyâsı, sıratı geçti, o tarafa. Öyle yürümek, terlemek, beklemek, hapsedilmek filan yok. Geçip gidecek, bir ışık gibi

öbür tarafa geçecek. Allah öyle geçenlerden etsin. Üzüntülere uğratmasın. Köşkümüze dosdoğru varmayı nasip eylesin, cümlemizi.

«إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى حِينَ يَدْخُلُ وَحِينَ يَطْعَمُ، قَالَ الشَّيْطَانُ: لَا مَبِيتَ لَكُمْ وَلَا عِشَاءَ هَاهُنَا؛ وَإِنْ دَخَلَ فَلَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ عِنْدَ دُخُولِهِ قَالَ الشَّيْطَانُ: أَذْرَكُكُمْ الْمَبِيتَ وَالْعِشَاءَ.
حم، م، د، ه، ح، عَن جَابِرٍ»

Ahmet b. Hanbel, Müslim, Ebû Dâvut, İbni Mâce ve diğer kaynaklar Câbir *radiyallahu anhten* rivayet etmişler.

f. Adam Evine Girdiği Zaman

Bismillâhirrahmânirrahîm diye girecek. Besmeleyle girecek, duayla girecek. Anahtarı öyle açacak. Zili öyle çalacak. Ayağını öyle atacak. Allah'ın adıyla girecek evine. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifinde diyor ki; adam evine girerse girdiği zaman;

Fe zekera'smallâhi teâlâ hîne yedhulu.
Allahu Tealâ'nın ismini anarak girerse

Ve hîne yet'amu. Yemek yerken yine besmele çekerse.

O zaman şeytan der ki:

Kâle'ş-şeytânü lâ mebîte leküm ve lâ aşâehâ hünâ. Şeytan topluluğu bu evde sizin bu gece geceleme imkânınız yok. Yemek de yok size burada. Yallah! Gidin buradan.

Çünkü besmeleyle girdi, bu adam. Burada yemek yemek de yok, yallah der avânesine. Biliyorsunuz şeytan var, avânesi var, hizbi var, grubu var.

Sabahleyin büyük şeytan adamlarını toplarmış, her birini bir yere görevlendirir, salsarmış; ustabaşı gibi. Sen şuraya, sen şuraya. En büyük şeytanlığı yapana da akşamleyin hesap sorup, bugün ne yaptınız, diye sormuş.

En kötü işi yaptırtana da taç giydirtirmiş. Biliyoruz ki şeytanlar çok. Hatta insanların da şeytanları olduğunu âyet-i kerîme bildiriyor.

İnsanların da cinlerin de şeytanları var. Demek ki şeytanlaşıyor. Tuz Gölü'ne hani kuş düşüyor, dal düşüyor. Tamamen tuz oluyor. Hayvan düşüyor, tamamen tuz oluyor.

Demek ki şeytanların içinde dura dura bazı insanoğulları da Âdemoğulları da şeytan-

laşıyor demek ki. Âdemoğulları arasından da şeytanlar var. Cinlerden de şeytanlar var. Kalabalık bu mahlûklar.

Herkesin şeytanı var. İçindeki şeytanı damarlarında dolaşiyor. Fıldır fıldır dolaşiyor. Vesvese veriyor. Fikir veriyor. Şöyle yap, böyle yap diye. Adam içeriye besmeleyle girince, yemeğe besmeleyle oturunca, şeytan avânesine diyor ki; Burada kalamazsınız. Besmeleli bu ev. Burada yemek de olmaz, size. Gider.

Niye yemek, diyor?

Bir insan besmelesiz sofraya oturur, besmelesiz yemeğe başlarsa şeytan her yediğinden ortak olur. Şeytan da yemiş olur. Şeytan ortak olmuş olur.

﴿وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدْتُهُمْ﴾²

Yemeğine de ortak olur, çocuğuna da ortak olur. Evin beyiyle hanımı evleniyorlar. Kimse yok. Sonra yavaş yavaş çoluk çocuğa kavuşuyorlar. Besmelesiz olursa evlilik münasebetleri, o zaman çocuk da şeytanlı oluyor.

---

² 17/İsrâ, 64

Şeytanın çocuğu oluyor. Evlatlarına da ortak olduğunu, iştirak ettiğini âyet-i kerîme bildiriyor.

Âyet-i kerîmeyle sabit. Yiyeceğine de iştirak ediyor. Hatta bir keresinde Peygamber Efendimiz^in huzurunda birisi yemeğe oturmuş. Sonradan aklı başına gelmiş. Besmele çekmiş.

Neden sonra, epeyce bir yemek yedikten sonra Efendimiz; tebessüm buyurmuş, gülmüş.

Niye güldün ya Resûlallah?

“Sen besmelesiz sofraya oturdun, yemeğe başladın. Şeytan da seninle beraber ortak oldu, yiyordu. Sen besmele çekince yediklerini çıkarttı.” Yani görmediğimiz şeyler bunlar; biz görmüyoruz ama Peygamber Efendimiz görüyor.

Melekleri görüyor. “Şu anda o kadar çok melek var ki mesela. Basacak yer olmadığından, izdihamdan parmaklarının uçlarına basıyorlar.” diye o görüyor. Şeytanı görüyor, meleği görüyor. Biz göremiyoruz. Onun zamanındaki öteki insanlar göremiyorlar.

“Ya Ebû Bekir; Cebrail geldi sana. Rabbinden selam getirdi.” diyor mesela. Pey-

gamber olmanın farkı. O Peygamber. Eve besmeleyle girdi. Sofraya besmeleyle oturdu.

Yemeği besmeleyle yedi mi şeytana yiyecek yok. O gece orada kalmak yok. Besmele çekmeden eve girerse şeytanlar da bir köşeye otururlar. Oturmaz ki. Kışkırtır. Bu sefer karı koca kavga eder. Kardeş kardeşle kavga eder. Günah olur. Haram işler olur. Her şey olur.

Onun için her şeyi besmeleyle yapacağız. Adımımızı besmeleyle atacağız. Yani Allah'ı düşünerek. Allah için yaptığımızı düşünerek.

Yemeğimizi besmeleyle yiyeceğiz. Her işimizi besmeleyle yapacağız. Hatta nikâhı besmeleyle olacak. Hatta zifafı besmeleyle olacak. Her şeyi.

Hatta bazı edepsiz insanlara “yahu bu besmelesiz mi ne” derler.

Bu çocuk besmelesiz mi ne?

Ne demek?

Zifafta besmele olmamış veya muamele-i zevciyelerde besmele olmamış, şeytanın çocuğu. Besmelesiz. Kerata. Olmadık rezaleti yapıyor, ortalığı karıştırıyor. Besmelesiz, şeytanın çocuğu demek.

Bunları niçin böyle açık açık anlatıyorum?

Peygamber Efendimiz böyle bildirmiş. Bilelim bunları, yaptığımız iş hayırlı olsun; bereketli olsun. Bir de bereketsiz bir iş neden bereketsiz oluyor, onu da bilelim. “Ya bizim bu çocuk bir türlü adam olmuyor. Bizim bu çocuk bir türlü yola gelmiyor.”

“Bizim bu çocuk bir türlü okumuyor. Bizim bu çocuk bir türlü yanlış yoldan dönmüyor.” İtaat etmiyor filan. Geçmiş ola. *Inna lillahi ve inna ileyhi râciûn.*

Senin aklın sonradan başına geldi. Besmelesiz birçok işleri yaptın, yaptın, yaptın. Şimdi oğlanı düzeltmeye çalışıyorsun. İşte olan oldu.

Olmayanlar bu işi öğrensinler diye söylüyoruz. Olanlar da tabii tevbe etsinler.

Yemeğin ortasında besmele çekince şeytan nasıl kusmuşsa yediklerini. Sonradan da olsa akılları başlarına gelsin. Çocuklarının akîkasını kessinler. Onlar için dualar yapsınlar, vesaireler. Ve o eski ihmalleri telafi etmeye çalışsınlar. İşin görünmeyen tarafı bu. Mânevî tarafı; ama neticede olayların neden olduğu anlaşılıyor.

Neden o adam bir türlü yola girmiyor?

«إِذَا دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «هَلْ تَشْتَهُونَ شَيْئًا فَأَزِيدُكُمْ؟» فَيَقُولُونَ: رَبَّنَا، وَمَا فَوْقَ مَا أُعْطِينَا؟ فَيَقُولُ: «رِضْوَانِي أَكْبَرُ». ك، ض، عَنُ

«جَابِرٍ»

Cabir *radiyallahu anhten* kaynaklar rivayet etmişler. Konu yine cennetle ilgili bir konuya geldi.

Bu beşinci hadis-i şerifinde buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

Cennet ehli cennete girdikleri zaman, *yekûlullâhu azze ve celle*. Aziz ve celil olan Allahu Teâlâ hazretleri onlara buyurur ki:

Hel teştehûne şey'en fe ezîdeküm. Allahu Teâlâ hazretleri: Şu yediğiniz nimetlerden, içtiklerinizden, gördüğünüzden, bu ikramattan, bu ihsanattan daha başka istediğiniz bir şeyler var mı?

Canınızın çektiği arzu ettiğiniz bir şey var mı?

Nimetlerimi ihsanlarımı size arttırayım. Daha çok vereyim. Onlardan da vereyim. Onlar;

g. Rıdvan-ı Ekberim

Fe yekûlûne Derler ki;

Rabbenâ. Ey bizim Rabbimiz;

Ve mâ fevka mâ a'taytenâ. Şu bize verdiklerinden ben başka daha ne olabilir ki, ne isteyebiliriz?

Her şey var. Gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin aklına, hayaline sığmayacak her şey var.

Daha ne olabilir?

Bundan daha yüksek bir şey var mı?

Diye sorarlar. Onun üzerine buyuruyor ki Allahu Teâlâ hazretleri:

Fe yekûlu ridvânî ekber. Benim razı olmam, rıdvanım, yani rıdvân-ı ekberim. İşte en önemli, en büyük nimet budur. Yani Allahu Teâlâ hazretlerinin cennet içindeki ikramatının en büyüğü, en önemlisi rıdvanıdır. Yani razı olmasıdır. Kullarından hoşnut olmasıdır.

Rıdvanın karşılığı nedir?

Gazaptır. Gaza-ı ilâhi var kâfirlere ve müşriklere. Cehennemde belalar, azaplar yağacak. Gazabın karşılığı rıdvân-ı ekberi var. Kullarını sevdi. Cennetine soktu. Hoşnut oldu, razı oldu. İşte bu rıdvânım, benim en büyük nimet budur.

Başka hadîs-i şerîflerde de bu en büyük nimet olduğundan rıdvân-ı ekber, en büyük rıdvân da denir buna.

Allahu Tealâ hazretleri; bizi o rıdvân-ı ekberine eriştirsın; en büyük hoşnutluğuna, en önemli sonuç olan, en büyük sonuç getiren, en büyük saadete ermeye vesile olan o rıdvânına, o rızasına, o en büyük rızasına bizi, hepimizi erenlerden eylesin; Allahu Tealâ hazretleri. Tabii burada rızasını kazanmaya çalışacağız. Bakın, büyüklerimiz ne kadar güzel söylemişler.

Bizim prensibimiz ne?

İlahi ente maksudi ve rıdaka matlubi,
diyoruz.

Ne demek?

Yâ Rabbi; senin benim muradım, maksudum; ben senin rızanı istiyorum, diyoruz. Bu dünyada uğraşacağız, arayacağız, çalışacağız, çabalayacağız, terleyeceğiz, yorulacağız,

üzüleceğiz, öleceğiz, öldüreceğiz, şehit olacağız, gazi olacağız, ne olacaksa olacak. Para vereceğiz, hayır yapacağız filan.

Niçin bunlar?

Allah'ın rızasını kazanmak için. Biz birisine bir iyilik yaptığımız zaman o da hemen “Allah razı olsun” diyor.

Güzel yani. Rızasını isteyeceğiz bu dünyada. Güzel, isabetli çalışma yapabildiysek, doğru çalıştıysak, doğru istikamette çalıştıysak rızasına ereceğiz. Bugün çok büyük bir tehlike var. Hedefi doğru tespit edemiyor millet.

Doğru olan ne?

Hacı babalar bile en doğru olan şeyin ne olduğu hususunda bakıyorsun, fikirler değişmiş. “Allah affeder. Allah gafurdur, rahimdir. Hayattan da gam alacaksın, dünyadan da muradını alacaksın.”

Eğlence zamanı da eğleneceksin. İçki zamanı da içeceksin, diyenler var. Namaz vakti geldi mi namazımı kılarım. Eğlence zamanı geldi mi de kafayı çekerim diyen insanı şu kulaklarımla duydum. Görmedim; ama şu kulaklarıma anlattılar, duydu şu kulaklarım.

Aklı başından gidiyor insanın. Tahmin etmiyor ama bu kafada insanlar var. Hatta birisini anlattılar. Namaz kılarmış ama içki meclislerine de devam edermiş. Bir dairede müdürmüş, yüksek bir şahsiyetmiş. Amirmiş.

Herkes onu çok seviyormuş. Müslüman dediğin böyle olur bak. Hiç kimseyi üzmüyor. Herkesle iyi geçiniyor. Ehl-i zevkle hemhal oluyor. Ondan sonra ehl-i ibadetle de hemhal oluyor. Herkesin sevdiği bir insan. Herkesin sevmesi lazım değil, muhterem kardeşlerim. Allah'ın sevmesi lazım.

Allah'ın razı olması lazım. Cümle cihan halkı sevse bile Allah razı olmadı mı kıymeti yok. Millet bunu anlamıyor. Sonra biz bu müdür bey üzerinde çalıştık. İçkiyi bıraktırdık, diyor, içki günah, dedik diyor. Haramları bıraktırdık, diyor. O zaman dairenin yarısı düşman oldu ona. Onu da sevmemeye başladılar, diyor.

Birisini anlattılar albaymış. Bizim arkadaş da tabip teğmenmiş. Orada bir toplantıda: “Önce benim emrim, sonra Allah'ın emri.” demiş.

“En büyük emir benim emrim.” deyince
“Senin emrin çok sonra gelir.” demiş arkadaş
da.

Çok gerilerde kalır, demiş. Takışmışlar.
Takışsın. Ben onun için canımı bile veririm,
diyor.

Yani Allah’tan büyük var mı?

Allah’ın emrinden büyük var mı?

Terbiyesize bak! “Önce benim emrim.”

Sen kimsin?

Askere gelmeden önce ben seni tanımaz-
dım. Askerden sonra da tanımam. Burada
sana bir salahiyet vermişiz, vatanı koru diye.

O kadar. Yaptığın söz yanlış. Etrafında
insaflı, mü’min arkadaşların da vardır. Sen-
den daha yüksek, belki generaller vardır;
imanlı, camiye gelen. Onlar söylemiyordur bu
sözü. Utanmıyor musun bu sözü söylemeye?

“Vazifede ibadet sıkıntı, Cumaya git-
me.” Öyle şey yok. Vazifeyi her zaman, ister-
sen geceye kadar çalışayım. Ama Cuma, Al-
lah’ın emri. Şu vakit onun zamanı.

Cuma namazını gece kılmak var mı?

Yok. Cuma namazının vakti, o vakitte. O
vakitte camiye gideceğim ben. Kimse durdu-
ramaz. İş adamları, patronlar, fabrikatörler,

bilmem tüccarlar vesaire. Namaza gidemezsin, diyorlarmış. Cumaya gidemezsin, diyorlarmış.

Sakal bırakamazsın, diyorlarmış. Baş rtemezsin, diyorlarmış. Hakkı yok. Hakkı da yok ötekisi de onun sözünü dinlemek zorunda da değil. Allah'ın emrini dinlemesi lazım.

Tabii millet doğruyu tespit edemiyor. Ona gitsen, "Ayıp değil mi bu senin bu söylediğin?" diye nasihat etmeye kalksan. Yok, benim babam da mftyd, dedem de bilmem vaizdi, ben de dindarım. Ben de m'minim diyor. Sen kalbime bak, diyor. İnsanların ne olduğu belli olmaz, diyor. Ben nice hayırlar yapıyorum, diyor. Vesaire.

İyi ama bu yaptığın yanlış. Çok sakat zihniyette olan insanlar var. Çocuklarını yanlış yetiştiren, kızlarını yanlış yetiştiren. Karısının başını atırıyor. "Benim karım başını amalı. Saına tuvalet yapmalı. Koluma girmeli. Arkadaşlarımın arasına götürdüğüm zaman ben utanmamalıyım karımdan." diyor.

Gir karıcığım koluma. Yr. Fayton atları gibi. Ondan sonra oraya gidecek. Herkes karısına bakacak, beğenecek. Bunun da koltukları kabaracak. Mantığa bak. rtl karısına taz-

yik yapıyor. Açacaksın başını, böyle olacaksın diye.

Böyleleri var. Demek ki din unutulunca gayeler sapıtmış, şaşırılmış. Yanlış gayeler. Sana da itimat ediyor. Git, ben senden ne kadar ileri hocalar gördüm, diyor. Faiz helal diyorlar, diyor. İçki az olursa ziyan etmez. Arkadaşın gönlünü yapmak için içilir.

Bilmem ne. Böyle bir sürü mantıklar çıkmış. Güzele bakmak sevap. Vesaire vesaire. Yanlış bunlar. Hepsi insanı küfre bile götürür.

Nâmahreme bakmak haram. “Güzele bakmak sevap, bak bu kadına.” dersin kâfir olur insan. Çünkü Allah’ın emrine zıt bir şey söylemiş oluyor. Gözünü bile çevirip bakmayacak. İlk bakış, tesadüfen bakarken gözüne takılması affediliyor.

İkinci bakışta günah işlemeye başlıyor. Başlıyor günah. İkinciye dönüp bakamaz. Bakıldığı zaman günah olmuş oluyor. Yani muhterem kardeşlerim; tabii umumiyetle tahsilli cemaatimdir. Biliyordur. Okuyordur. Dinî mâlumatı kuvvetlidir.

Anlatın, çok kimse dini bugün iyi bilmiyor. Ve dinî hedefleri, dinî gayeleri, dinî ha-

yatlarının yöneldiği istikâmet yanlış. Süleyman Çelebi hazretlerinin Mevlîd'ini evinde okuttuğu zaman dünyalar onun olacak. Âhîret onun olacak. Cennete girecek sanıyor. Hanımefendi başına bir şifon örttüğu zaman tamam. En dünyanın en sofı insanı olduğunu sanıyor.

Şifon. Alt tarafından ensesi görünüyor. Kulağı görünüyor. Saçı görünüyor. Fazla da bastırmıyor. Şöyle hafifçe bağlıyor ki permalarda bozulmasın diye, saçlarının bukleleri bozulmasın diye bir buketin üstünü çiçekçinin hafifçe örttüğu gibi, ezilmesin çiçekler diye öyle bir şifon bağlıyor. Tamam, dünyanın en dindar kadını bu sanki.

Sanki cihanı fethetmiş filan gibi. Yanlış bunlar. Allah'ın emrine tam uyması lazım herkesin. Böyle yapmıyorlar. Allah'ın emrini Kur'an'dan öğrenecekler. Allah'ın kitabını okusunlar. Gece gündüz okusunlar. Hocalara sorsunlar.

Hocalar da anlatsın Allah'ın kitabını. Kur'ân-ı Kerîm'i anlatsın. Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini anlatsın. Çünkü bu dinimizi bize en güzel öğreten şeyler hadîs-i şerîfler. Oralardan öğreniyoruz.

«إِذَا دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ، وَأَهْلُ النَّارِ النَّارَ، نَادَى
مُنَادٍ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ: يَا أَهْلَ الْمَظَالِمِ، تَتَارَكُوا
مَظَالِمَكُمْ، وَادْخُلُوا الْجَنَّةَ. ابْنُ جَرِيرٍ، عَنْ أَنَسٍ.»

Yukardaki hadis-i şerifte konusu birleşti, bu altıncı hadîs-i şerîfin. Peygamber Efendimiz'den âhirette olacak işlerin sırasını da böylece hadîs-i şerîflerden öğrenmiş oluyoruz.

Ehli cehennem cehenneme atılacağı zaman;

Nâdâ münâdin min tahti'l-arşi. Arş-ı âlânın aşağısından bir ses seslenir. Bir münâdi nida eder. Allah'ın bir meleği veya Allah tarafından gelen bir nida bu. Bir ses gelir, arş-ı âlânın altından:

Yâ ehle'l-mezâlimi. Ey dünyadayken birbirlerine gadreden, haksızlık eden, üzen, ağlatan, sızlatan, inleten insanlar;

Tenârekû mezâlimeküm. Yaptığınız gadirleri, zulümleri, helalleşin ve ödeyin. Verin haklarınızı. Sıfırlayın. İşi tamamlayın.

Ve'dhulu'l-cennete. O zaman cennete girin, denilir. Demin de söylemiştik. Cennet-

lik olanlar köprünün başında hapsedilirler, durdurulurlar. Kul hakları, zulümler, vesaireler ödettirildikten sonra geçerler, denilmişti. Bu herhalde mal, mülk değil sadece.

Sözle, fiil ile yapılan üzmeler, ezmeler filan olsa gerek. Bunlar hallolmadan cennete girilmiyor. Tekrar bu hadîs-i şerif de yukarıdaki hadîs-i şerîfi tamamlamış oldu. Öğrenmiş olduk.

«إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ الْجَنَّةَ سَأَلَ عَنْ أَبِيهِ وَزَوْجَتِهِ
وَوَلَدِهِ، فَيُقَالُ: إِنَّهُمْ لَمْ يَبْلُغُوا دَرَجَتَكَ وَعَمَلَكَ،
فَيَقُولُ: يَا رَبِّ، قَدْ عَمِلْتُ لِي وَلَهُمْ، فَيُؤْمَرُ بِالْحَاقِمِ
بِهِ. طَب، وَابْنُ مَرْدُويَه، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

ve lehüm

İbni Abbas *radiyallahu anhumadan* müjdeli bir hadîs-i şerîf bu. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz; adam cennete girdiği zaman, kişi tabii adam da olsa kadın da olsa...

Genelleme suretiyle kişi cennete girdiği zaman;

Seeley. Diş üzerine hemze koyarak yazmış. *Süile* gibi okunur. Ama mâna öyle doğru

olmaz. Demek ki elif üzerine yazması lazımdı.

Seele an ebeveyhi. Cennete girdiği zaman kişi ana, babasını soracak. Ana babasından haber soracak. Ya benim annem vardı, babam vardı. Nerede onlar acaba?

Kendisinin başından büyük maceralar geçti. Hesap geçti. Sıratı geçtiler. Haklar kısas oldu. Cennete girdi. O zaman sevdiklerini hatırlıyor.

h. Nerede Benim Annem Babam Eşim Çoluk Çocuğum

Nerde benim anam, babam? Biliyor musunuz?

Ve an ve zevcetihi. Ve karım vardı benim.

Nerde benim hatunum?

Ve veledihi. Çoluk, çocuğum vardı.

Anam, babam, eşim, çocuğum, neredeler onlar, diye sorar. Herhalde meleklerle soruyor, oradaki.

Fe yükâlu. Ona denilir ki melekler tarafından. Veyahut tercümansız konuşacak Rabbiyle. “Yâ Rabbi!; benim anam vardı, karım vardı, çocuğum vardı. Ne oldu onlara?”

Ona denilir ki:

Innehüm lem yeblüğü deraceteke ve amelege. Onlar senin mânevî derecene ulaşamadılar. Senin işlediğin işleri yapamadılar. Sen çok çalıştın. Çok iyi Müslümanlık yaptın. Yüksek dereceye çıktın. Onlar da senin derecene gelemeler, diye cevap verilir.

Fe yekûlu yâ rabbi. Onun üzerine “Yâ Rabbi!” der. Der ki: “Yâ Rabbi! Ben; *kad amiltü lî ve lehüm.* Hem kendim için hem onlar için yaptım, bu yaptığım iyilikleri. Sadece kendim nefsim için yapmadım.

Hakikaten de çoğumuz anne, babamızı düşünüyoruz. Fatihalar okuyoruz, Yasinler okuyoruz, kabrini ziyaret ediyoruz. Çeşme yaptırıyoruz. Ziyafet çekiyoruz filan. Yani büyüklerimize veyahut eşlerimize veya çocuğu ölüyor mesela bizim ahbablardan birisi kütüphane yaptırdı, çocuğu adına.

Cami yaptırdı. Kütüphane yaptırdı.

İnsan sevdiği insanın âhîret sevabı kazanması için, onun için hayır işleri yapar mı?

Yapar. Yapıyor hakikaten de. Yapıyoruz da. Allah kabul eylesin. İşte “Yâ Rabbi; ben bu yaptığım sevaplı işleri kendim içinde yapmıştım, onlar içinde yapmıştım.” deyince;

Fe yü'meru bi-ilhâkihim bihi. O ana babanın, o zevcenin, o evladın bu şahsa ilhak edilmesi, onun yanına getirilmesi emrolunur. Getirilir. Çünkü cennette hasretlik yok. Ayrıklık yok. Mahzun olmak yok. O istedi ya anasını, babasını, zevcesini, çocuğunu. Onlar onun yanına getirilir.

Âyet-i kerîmesinde de bu cümle var. Cennete giren insana zürriyetlerinden mü'min olanlar da eklenecekler. Arkadaşlarından, ahbablarından istedikleri de eklenecekler. İmam Gazâli; âhiret kardeşliğinden bahseden, tarikat kardeşliğinden bahseden bölümünde *İhyâ-u Ulûm* kitabında diyor ki;

Tarikat kardeşliğinde de Allah; kardeşi, kardeşten ayırmayacak. Hangisinin derecesi yüksekse yüksek olanın derecesine ötekisi getirilecek. Yanına getirilecek, onunla beraber olacak deniliyor. Bu tarikat kardeşliğinin bir faydası.

Çok faydaları var. Birçokları bilmiyor bunları. Bir faydası da cennete böyle görülecek. Birbirlerini Allah rızası için sevenler, arşı âlânın gölgesinde gölgelenecekler. Birbirlerine şefaet edecekler. Cennette de derecesine getirilecekler.

Onun derecesine yükseltilecek. Onunla beraber olsun diye Allah; onun hürmetine ötekisi de onun yanına getirilecek. Bu haktır. Bu hadîs-i şerîfte de çok net olarak okudunuz, duydunuz, gördünüz. Allahu Tealâ hazretleri aramızdaki sevgileri, muhabbetleri ziyade eylesin.

Zedelettirmesin. Şeytana uydurtmasın. Kopartmasın. Şaşırtmasın bizleri, sizleri. Yanıltmasın. Doğru yoldan ayırmasın. Rızasını kazanmaktan geri bıraktırmamasın.

Fâtiha-i şerîfe meal-i besmele.

SORU CEVAP

Birisi yazın güneşten korunmak için başına bir şey giymiş. Bu küfür alâmetidir diyenler olmuş, doğru mu?

Küfrün simgesi, alâmeti olan kıyafetleri giymek müminlere uygun olmaz diye kitaplarda yazıyor. Mü'mince bir kıyafetle giyinmesi lazım. Kâfirlere benzememesi lazım, mü'minlerin. Bu benzememe hususu kıyafette de geçerlidir.

Onun için mümkün olduğu kadar İslâmî kıyafetlere sahip olmaya, baş olsun, diğer kıyafetler olsun o esaslara uygun olarak giyinmeye gayret edin.

8 yıldır beyimle ayrı gibi yaşıyoruz. Üç çocuğumuz var. Dua buyurunuz.

Allah huzur versin, âfiyet versin. Hatalı olanı ıslah eylesin. Aile yuvası çok mühim. Ailede mutluluğu sağlamak için her iki tarafın da mutlaka gayret göstermesi icap ediyor. Ama bazen hanım dindar oluyor, koca o tarakta bezi olmayan bir kimse oluyor filan. Allah ıslah etsin. Şerrinden korusun. Doğru yola getirsin.

Birisinin çocuğu dünyaya gelmiş. İsmi Fatih koymuş. Mevlânâ koymuş. Doğru mu, uygun mu?

Olur, bunlar câiz isimler. Yani yasak değil.

Bazı kimseler: “Zamanımızda tasavvuf olur mu? Tasavvuf Yunus Emre zamanındaydı.” diyorlar. Bu konuyu açıklar mısınız?

Bu söz kâfirliğe kadar gider.

Neden kâfirliğe kadar gider?

Çünkü tasavvufta nefis terbiyesi var, Kur’ân-ı Kerîm’den. Zikir var, Kur’ân-ı Kerîm’den. Ahlâkı güzelleştirmek var, Kur’ân-ı Kerîm’den. Yunus Emre’nin mutasavvıf olması, dindarlığından. O zaman dindarlık var da şimdi dindarlık yok mu?

O zaman Allah’ın emrine, Kur’an’a uymak var da şu devirde yok mu?

Şu devirde daha fazla muhtacız. Bu edepsizlikler ondan oluyor, bu şuarsuzluklar, bu terbiyesizlikler. Tam Müslüman olmamaları tasavvuf eksikliği. Yani eksik olan o malzeme. Tasavvuf olmadığından edepsiz. Tasavvuf olmadığından küstah. Tasavvuf olmadığından böyle.

Onun için tasavvuf sadece bizim ümmetten değil. Ta Hz. Âdem zamanından beri vardır bu ilim. Ahvâl-i huluktur; yani gönlün ilmidir. “Allah; insanların şekline, şemaline dışına bakmıyor. Kalbine nazar ediyor.” diye hadîs-i şerîf var.

Kalbi nazargâh-ı ilâhî olan kalbi ıslah ve tanzim etmek ilmidir. Biz bunu dergilerimizde müteaddit defalar açıkladık.

Ben dinî edebiyat profesörüyüm. İstesem üniversitede devam edebilirdim. Bu yol en önemli yol olduğu için bu yola geldik. Bu yol işin aslı, özü olduğu için, dinin temeli, ruhu bu olduğu için. Bu olmadan olmaz. Tasavvuf olmadan olmaz.

Yunus Emre’de, Mevlânâ’da, sahâbe-i kirâmda, tâbiinde, tebei tâbiinde, bu asrın insanında, bundan sonraki kıyamete kadar insanlarda bu iş zâhir şekille bitmez. İlle iç terbiyesi de olacak. İç terbiyesi de tasavvuf demek olduğuna göre, ilm-i tasavvuf olduğuna göre bu farzdır.

Bunu bildiği halde inkâr eden kâfir olur. Böyle bu haliyle inkâr eden ama çok cahil. Tasavvuf deyince onun kafasında öcüler mö-

cüler bilmem neler başka şeyler geliyor. Yanlış bir şeyden dolayı tasavvuf yok sanıyor.

O zaman belki cahilliğinden cezayı yer; belki kâfir olmaz. Ama “yok böyle şey” derse kâfir olur. Biz bunu kendimiz söylemeyelim de dedik. Kim fıkıhta yüksek bilgi sahibi? Kim müftü? Kim alim?

Onlara sordurttuk. Tasavvuf erbabı olarak tanınmış değil de fakih olarak tanınmış. Fıkıh alimi olarak tanınmış kimselere sordurduk.

Senelerce önce dergilerimizde neşrettik. Bu sayıda da *İslâm Dergisi*'nde yine gitmişler sormuşlar ki bu hususta bizim dışımızdaki insanların, fakihlerin bilgisi alınsın diye.

Ve Suudi Arabistan'da Mısır'ın çok büyük alimi var. Bizim kardeşlerimiz onun talebesi filan. Hocalarımızın içinde en çok beğendiğimiz odur, diyorlar.

Ebû Sünne diye tanınıyor, Mısırlı büyük alim. Herkes itibar ediyor. Profesör. Hanefi fıkhını çok iyi bilen bir kimse. Gittik, ona sorduk. Onun da röportajı var, *İslâm* mecmuasının bu sayısında. Tasavvufu hepsi kabul ediyor.

Bu “yok” diyen kim?

“Yunus Emre zamanında” diyen cahil. Çok cahil bir adam. Hatta çok tehlikeli bir durumda, belki küfre düşmüş durumda. Biz Kur’an ne demişse, Allah neyi emretmişse onu söylüyoruz.

Bak, burada biz bir tasavvufi cemaatiz.

Bir tekke mensubuyuz. Hadis kitabı okuyoruz. Hadis kitabını okurken de yeri geldikçe büyüklerimiz ne kadar doğru söylemişler; işin aslı buymuş, şuymuş diye hadîs-i şerîflerden, âyet-i kerîmelerden delilleri gösteriyoruz.

Bir delil yeterken, bir parmak izi bir mahkûmu idama götürürken, biz binlerce delil getiriyoruz. Adam hala “tasavvuf yok da yok” diye hop hop zıplıyor.

Güneş balçıkla sıvanmaz ki. Böyle insanlara belki cevap da vermemek lazım. Çünkü muhatap alınacak kadar bile bir bilgi sahibi değil. İbni Teymiye’yi ileri sürerler.

İbni Teymiye de tasavvufu reddetmiyor ki. Bazı bid’at ehli insanların yaptığı işlerin sünnete uygun olmadığını, tasavvufa uymadığını söylemiş; kitaplarda. İşin aslını böylece bilmek lazım.

Devletin adaletli vergi sistemi uygulamadığı halde bir kişi vergisini verecek du-

rumda değilse ve dükkânını çalıştırıyorsa ve gelen memura rüşvet verse ne olur?

Rüşvet vermek suçtur, günahdır dinî bakımdan. Ama haksız olan bir şeye tabii öbür tarafın istememesi lazım geliyor. Haksızlığa mâruz insanın da haksız bir şeyi yaptırtmaya hakkı olur.

Yeniden başlamak istiyorum.

Allah şeytana, nefse uydurmasın. Muntazaman aldığı vazifeleri güzel yapmayı nasip etsin.

“Evradımdan bir tanesini bir gün kaçırdı mı, artık onu hiçbir şekilde ödeyemeyeceğim kanaatindeyim.” diyor. Kaçtırmamaya çalışmak lazım. Günü gününe yapmaya çalışmak lazım.

Kadınların cehrî zikir yapması câiz midir? Değil midir?

Câizdir. Cehrî zikir demek yüksek sesle *Allah Allah, La ilahe illallah* demektir. Câizdir. Câiz olmayan kadınların sesini namahrem duymasıdır. Kendi evinde cehrî zikir yapıyor. Kâdirî. *Hak* diyor, *Hay* diyor, *Hu* diyor vesaire.

Diyebilir. Cehrî zikir, yasak değil. Cehrî de olur hafî de olur. Hepsi câiz. Kadın da

söyler erkek de söyler. Hepsi câiz. Kadının sesinin duyulması, nâmahrem tarafından duyulması doğru değil. O bakımdan sakın olması daha uygun.

İçki satan bir bakkal veya marketten alışveriş yapmak câiz midir?

İçki satılmayanı bulabilirsen ondan al tabii. Doğru olanı o. Veyahut içki satan kimse laf anlayacak kimseyse “Satma bunu, haram.” de.

Veya hiç kimseyi bulamadıysan sen kendin bir market kur. Müslümanları bu beladan kurtar. Tabii yani aslında içki satmak onun günahıdır; ama ona karşıda bizim bir zorlayıcı olması lazım. Adam, karşı taraf o kadar şuurlu ki bakkala geliyor diyormuş ki: “Ya sen içki koymuyorsun. Onun için ben senden alışveriş yapmıyorum.”

Koysana içki, diyormuş. Karşı taraf ne kadar şuurlu, bak. İçki satmayan bakkala. “Sen içki koy; ben senden alışveriş yapayım.” diyor. Bakkal da bana gelip dert yanıyor. Hocam bütün müşteriler öbür bakkallara kaçıyor.

Ben ne yapayım?

Sabret diyorum. Allah helalinden verir. Rızkını kimse engelleyemez, diyorum. Bak karşı taraf ne kadar şuurlu. Ne kadar titiz.

Camide hocalar siyasi meseleler konuşabilir mi?

Hoca, yani dini anlatan kimse her şeyi konuşur. Aileden de konuşur. Özel hallerden de konuşur. Evlilikten de konuşur.

Zifaftan da konuşur. Siyasetten de konuşur. Her şeyden konuşur. Allah'ın emri neyse onu bildirmek vazifesi olan bir insan her konudaki Allah'ın emrini bildirir. Herhangi bir yasak yoktur. Onu bildirmesi lazım gelir. Ve bildirir.

Sorduğu zaman cevap vermezse vebal altında kalır. Hakkı söylemesi, her nerede olursa olsun söylemesi lazım.

Ama yanlış şey söylerse, yalan şey söylerse, ters şey söylerse tabii vebali daha büyük olur. Dikkatli konuşması, doğruyu konuşması lazım.

Ben memleketimden ilim öğrenmek ve şuurlanmak ve nefsi yenmek yani terbiye etmek için geldim. Ama kitabı elime aldığımda ya uykum geliyor ya da hiç anlayamıyorum.

Bu olur, evet. Bilhassa buluğ çağına geldiği zaman gençlerde bu çeşit problemler başlar.

Zihnini toplayamaz. Uykusu gelir. Kendisini veremez. Konuşanın konuşmasını takip edemez. Bu bir devredir, yani delikanlılık devresi deniliyor.

Onun için ilmi daha erken yaşlardan öğrenmek lazım. Büyüklerimiz dört ay, dört günlük, dört yaşındayken başlamak filan demişler. Çocuk daha sabi iken, henüz daha nefsi kabarmadan, uyanmadan ilmi öğreniyor. Birçok işleri tamamlamış oluyor.

Ondan sonra buluğ çağının problemleri başlıyor. Tabii kendisinin o problemleri yaşantısına tesir ediyor. Bu gibi şeyler ondan oluyor. Oruç tutması tavsiye edilir. Yani nefsi kuvvetlenmesin diye.

Mümkün olduğu kadar oruç tutması. Bunun da yine ölçülü olması lazım. Kimisine “tut” dersin, yutar. “Vur” dersin, kırar. Öyle olmayacak. Bunun da tıbbî bir yönü vardır. İnsanın sıhhati aşağı gitmeyecek şekilde ölçülü, biraz yemesi lazım. Kimisi bir danayı yiyormuş; bir oturuşta. Maşaallah

Tabii o fazla. Kimisi üç tabak yiyormuş; beş tabak yiyormuş. Fazla. Yani vücuduna ne kadar miktar gıda lazım? Onu bilecek. Fazlasını yemeyecek. Biraz aç kalacak.

O zaman nefsi ıslah olur. Zihni berraklaşır. İlme kendisini verebilir. Karnı tok oldu mu, kafa çalışmaz. Gönül de çalışmaz. Kalp de çalışmaz.

Çok aşırı yediği zaman bu sefer yaşının icabı, kuvveti öteki duygularına gider. Fâsid duygularına gider. Onlar bastırmaya başladığı zaman aklını da veremez. Fakat biraz zorlarsa kendisini verebilir.

“Uykum geliyor. Anlayamıyorum” Sebat ederse. Dikkat ederse. Bu sahte bir şeydir. O duvar delindi mi ondan sonra muntazam olabilir. Sebat etsin.

Bir ölünün arkasından cemaate yemek vermek var mı? Bu konuda bir hadîs-i şerîf var mı?

Ölüye hayır olsun diye yapılmayacak bir şey değil. Yapılabilir. Ziyafet çekmek. Bizim hocamız rahmetli Mehmet Zahid Hocamız *rahmetullahi aleyh*: “Cenaze evine vefat eden kimsenin o vefat ettiği günde, asıl şimdi yemek getirmek lazım. Adamların felekleri

şaşmış kalabalıktan, cenaze çıkmış evden.” demişti.

Yemek yapacak halleri kalmamış. Bir de ona ziyafet yüklemek yerine sen yemek getir. “Siz bugün çok üzüntülüsünüz. Bir tencere getiriverdim.” de. Daha iyi olur diye hatırlıyorum, böyle ikaz etmişti. Ama hayır olsun, ölüünün ruhu şâd olsun falan diye paramız var; hizmetçimiz var, yaptırtıyoruz yemeği. Dağıtıyoruz; tatlıyı, helvayı. Olabilir. Yani bir hayır olsun diye, mümkün.

14 yaşında evlendim. Benden 12 yaş büyük bir adamla. Çok ceza çektim. İkinci evlilik yaptım. Yine çeşitli sıkıntılarıım oldu. Şimdi yeni bir durum var. Beni isteyen bir kimse var. Bu sefer beni isteyen şahıs benden 10 yaş küçük. Müsaade eder misiniz?

Ederiz. Evlensin. Allah mesut etsin. Müslüman, diyor. Biz yaşın küçüklüğüne, büyüklüğüne bakmıyoruz. İslâmî bir aile kurulsun diye bakıyoruz. Peygamber Efendimiz mâlum Hz. Hatice validemizden yaşça küçüktü. Ama evliliği oldu. Mümkündür. Kocanın yaşının küçük olmasında bir mahsur yoktur.

Muhterem hocam; sakal bırakmama müsaade edilmeyen bir işyerinde çalışabilir miyim?

Orada çalışmak farz değil, vacip değil, sünnet değil, bir şey değil. Ayrıca bir de böyle sakala düşman işyeri olduğu için ne diye ben ona hizmet edeceğim.

İş gücü bir kıymettir. Gerçi bizde işyeri az olduğundan işçiler mağdur. Aman işsiz kalacağım diye korkuyorlar; ama aslında bir nimet. Bak, Almanya boyuna işçi celp ediyor kendisine.

Çalıştırıyor. Yani şuurlu bir patron bulmaya gayret etsin. Kendisine zorluk çıkartmayan, ibadetlerini yapmaya mâni olmayan bir işyeri bulmaya çalışsın.

Çünkü sakalını bırakacak, ne derse desin. Sakal kesmek, kazımak haram. Onu bırakması lazım.

Geçimini nasıl sağlayacak hocam, buradan çıkarsa?

Bence işportacılık yapsa kazanabilir, becerikli bir insan. Her yerde olabiliyor. Mendil, çorap satsa kazanabilir. Allah yardım eder. Ben işçi olarak çalışmanız yerine kendinizin bir iş sahibi olmanızı tavsiye ederim, tercih

ederim. Onu yapmaya çalışın. Allah yardımcı olur.

Zorluklarla ev yaptırdım. Şu anda sıkıntım var. Çekebileceğim tesbihler hangisi? Bir de duanızı istiyorum.

Allah sıkıntıları feraha çevirsin. Sıkıntıların feraha çevrilmesi için tesbihlerden bir tanesi *La havle vela kuvvete illa billahil aliyyil azim* duasıdır.

İnna lillah ve inna ileyhi râciûn denildiği zaman, *La havle vela kuvvete illa billahil aliyyil azim* dendiği zaman; bir de *La ilahe illallahın* kendisinde sıkıntıları giderici bir özellik vardır. Onları çeksin.

Bosna Hersek ve diğer Müslüman ülkelerdeki, başka diyarlardaki müslümanlara yapılan baskılar bize de burada yapılmadan önce ne gibi tedbirler almamızı tavsiye edersiniz. Bosna ve Hersek'e cihat için gidilebilir mi?

Gerçekten bu soruyu soran kardeşimize teşekkür ediyoruz. Bu beldelerin de o kötü duruma düşmemesi için çalışmamız lazım. Gayret göstermemiz lazım. Birlik beraberlik içinde olmamız lazım. Uyanık olmamız lazım.

Hazırlıklı olmamız lazım. Silahlı olmamız lazım. Basit silahlar da yetmiyor. Adam bak, gitti; gemisinden bizim beş tane subayı şehit etti. Öldürdü. Bir füze attı. Bunun nasıl olması lazım? Bu adamın füzesini havada yakalayacak silahımız olması lazımdı.

Hani Yıldız Savaşı diyorlardı. Rusya'dan gönderilecek füzeyi Amerika'ya düşmeden havada tahrip etmek için sistemler kurmuşlardı, elektronik sistemler.

Ben şimdi hayret ediyorum. Soramadım da bir ehline.

Bir gemi, kendisine bir füze gelirken onu defedecek bir teçhizat, bir donanıma sahip değil mi?

Dakikalar mı çok az?

Kıtalar arası füzeyi havada yakalamak için 8-9 dakika bir zaman var da bu zaman az olduğundan çare yok mu? Füzeler geldi mi küt diye vurur mu?

Yoksa yakalanması mümkün mü? Değil mi?

Tabii onu sormak lazım, araştırmak lazım. Ama en modern silahlarla silahlanmak lazım, hele hele bundan sonraki savaşlar öyle anlaşılıyor ki elektronik olacak. Sen gördün,

karşı taraf silah çekmeye hazırlanıyor. Sen ondan evvel silahını çektin.

Teksas kovboyları gibi bir tane vurdun, onu devirdin. O devir değil şimdi. Adam bir düğmeye basıyor. Geliyor, seni kaç kilometre uzaktan ta en can alıcı noktadan vurabiliyor. Yani cihazlar böyle gelişmiş. Bizim de buna karşı silah geliştirmemiz lazım.

İç ve dış her türlü tedbiri almak için gece gündüz oturup her meslekten insanın “bu konuda ne yapılabilir” diye düşünüp ve çalışması lazım. Çalışmadığı takdirde, benim de birtakım korkularım ve endişelerim var. Kafkasya’da başladı.

Balkanlar’da başladı. Güneydoğu’da da askerî harekât, bilmem uçakların uçuşu, bombalaması filan derken bizi de patlatarak bu hainler, böyle bir şeylerin içine çekebilirler.

Çok hazırlıklı olmak lazım. Plan yapmak lazım. Her apartman, bir savunma birimidir, demişti. Her apartman kendi savunma birimini, düzenini kuracak; hazırlayacak. Her apartmanın bir komutanı olacak, demiş. Libya’da gittiğimiz zaman öğrendik.

Böyle bir sistem kurmalıyız, düşman gelirse ne yapabiliriz?

Nasıl savunuruz? Neler lazım? Şimdiden düşünmeli. Şu mahalle uygun değil. O zaman öbür mahalleye göçmeli. Şu şehir uygun değil.

O zaman şu tarafa gelmeli. Tedbirleri almalı. Biz mümkün oldukça gazete, dergilerimizde, makalelerimizde bunu bildiriyoruz. Takip ederlerse kardeşlerimiz toplantılar yapıyoruz. Bilimsel toplantılarda anlatıyoruz.

İletişimin önemini belirtmeye çalışıyoruz. İlmin önemini belirtmeye çalışıyoruz. Millet bilmiyor, anlamıyor, dinlemiyor, gelmiyor. Söylüyorsun, söylüyorsun, anlamıyor. Bakın, kâfirlerle mücadelenin bir şekli onların mallarına boykot ilan etmektir. Bu seferki mecmuada güzel işlemiş, bizim kardeşlerimiz. Almayacağız, onun malını.

Aldın mı ona yardım etmiş oluyorsun. Herifler bizim orada kardeşlerimizi öldürüyor. Bizim buradakiler Sırp otobüsü almaya kalkmışlar. Sırp'lar'dan bilmem ne kadar otobüs. Ya senin o paraların onların beslenmesine, yılanın, çıyanın ejderha olmasına sebep oluyor.

Almayacaksın bir şeyini. Kâfirin içteki ve dıştaki hiçbir şeyini almayacaksın. Mü'minden alacaksın. Sabredeceksin. Tasarruf edeceksin. Hazırlık yapacaksın. Başka çaresi yok, bu işin. İnsanın gözünün yaşına bakmazlar.

Benim bugün gördüğüm ve bilim adamlarıyla yaptığımız toplantılarda tespit edilen, şu: Dünyanın politika eksenini değiştirmiştir.

Doğu-batı eksenini vardı. Doğu bloku & Batı bloku. Komünist bloku & Kapitalist bloku deniliyordu.

Şimdi eksen güney - kuzey diye ters döndü, 90 derece döndürdüler. Komünistyle kapitalisti birleştirdi, ahbap oldu; arkadaş oldu. Hatta filmlerini bile çevirmişler.

Dostluk filmlerini gösteriyorlar televizyonlarda şimdi. Halkı ona göre yönlendiriyorlar. Şimdi düşman müslümanlar. Yani siz. Namlunun uçları şimdi müslümanlara çevrilmiş durumda.

Güya kâfirlerle NATO tatbikat yapıyor.

Namlunun ucu kime çevrilmiş?

Bizim gemilere çevrilmiş. Politikada da böyle. İslâm ülkelerini mahvetme çalışması içine girmiş bulunuyorlar. Kırım'dan şikâyet geliyor. Ruslar katliama hazırlanıyor. Sırbis-

tan'dan şikâyet geliyor. 15 bin Boşnak kesildi. Kafkasya'dan şikâyet geliyor. Şu oldu bu oldu. Her yerde bu durum varken bu soru çok güzel.

Gece gündüz durmayıp çalışıp, tedbirlerini almamız lazım.

Allah şifa versin. Çörek otuna, bala devam etsin. Balda ve çörek otunda şifa vardır. Çörek otunu öğrensin.

Bizim okuduğumuz hadis kitabında bazı hadislerin sahih olmadığı bazı yerlerde duyduk diyor. Bu konuda ispatlı bir cevap verebilir misiniz?

Râmûzü'l-ehâdis kitabını yazan hocamız hadis âlimidir. Beynelminel şöhreti var, Gümüşhaneli Ahmet Ziyaeddin Efendinin Arap kaynaklarında filan hayatı yazılıyor. Geçtiğimiz asrın en büyük muhaddislerinden olarak tanınıyor. Bu tenkit edenler, bunun ayağının tozu olamazlar.

Tıfıl bunlar. Bu hadis alimi. Uygun görmüş, almış kitabına. Evet, bazı hadislerin rivayetleri zayıf veya bazı alimler o hadise mevzudur, demişler.

O; onu biliyor, yazıyor zaten arkasında. “Bu mevzudur.” diyor; ama onun alınmasını

uygun görmüş. Çünkü başka yerlerden o konunun öyle olduğunu tespit etmiş olduğundan katılmıyor ötekisinin tenkidine, demek. Alimin görüşü böyle, bu büyük alim.

Ârif, evliyâullahtan bir kimse. Onun için biz onun kitabını okuyoruz. Evet, içinde zayıf senetli hadisler var, mevzû denilen hadisler var. Bazı alimlerin suyu sert oluyor, her şeye mevzû diyorlar. “18 tane kadar sahih hadis var.” demiş bir tanesi. Bizim arkadaş da yapıştırdı cevabı. “Ya Peygamber Efendimiz 40 yaşından, 63 yaşına kadar Peygamberlik yapmış. 18 tane mi hadis söylemiş” dedi.

100 bin tane insan var, günde kaç türlü konuşma geçiyor. 18 mi söz söylemiş bu kadar yılda, dedi. Ötekisi de sustu, kaldı. Alevî profesör karşıdaki. Böyle ta'n ediyor, hadîs-i şerîfleri.

Ben yeni sözlenmiş biriyim. Düğünü Allah nasip ederse Ramazan veya Kurban Bayramı sonrası yapmak istiyoruz. Dini nikâhı şimdiden kıyıp birbirimizle görüşmek istiyoruz. Siz ne dersiniz?

Dinî nikâh yaparsa evlenmiş olur. Evlensin, ben ona bir şey demiyorum. Evlenmiş olur. Evliliğin kurallarına riayet etsinler. On-

lar nikâh yapacaklar, el ele tutuşacaklar. Emirgan'a gezmeye gidecekler.

Çay içecekler. Nasıl olsa nikâhımız var, diyecekler. Düğün olmadı diye. Ondan sonra da bozuşacaklar. Allahaısmarladık diye o oraya gidecek, o oraya gidecek.

Bazen böyle oluyor. Bunun için demiyorum da. Bu işin tehlikesini bildirmek için. Adam kızıyor, "boşamadım seni" diyor kızgınlığından. Kadın da ayrılıyor. Gidiyor, başkası istedi diye evleniyor. Başkasının nikâhında şu an, buna nikâhlı. Şeriat bakımından başkasının koinunda. Ayıkla pirincin taşını.

Yani öyle şey olur mu?

Bu işin ciddiyetini bilmedikleri için bizim hocamızın bana vasiyeti var. "Resmî nikâh olmayanın dini nikâhını kıyma." diyordu.

Neden?

Çoğu şuurlu değil. İslâmî konularda kitap neşreden, efelik yapan, sağa sola saldıran birisi var. Nikâhlandılar ayrıldılar. Boşamadı.

Öbür taraf gitti, birisiyle evlendi. Boşamıyor. Yani hiç olmazsa boşa da ötekisi kötü durumda olmasın. İnat ediyorlar, birbirlerine. Hınç duyuyor, "boşamadım seni" diyor. Yani evlenemesin diye karşı taraf.

O da seni dinlemiyorum, evlendim diyor; gidiyor. Onun için bu gibi durumlar oluyor. Ya düğünü çabuk yapın. İş olsun bitsin. Ya da biraz sabredin. Biraz daha sabredin.

Kadınlarla selamlaşmak câiz midir?

Olabilir.

Hz. Ömer radiyallahu anh; Peygamber Efendimiz'i canından çok sevmedikçe kâmil iman etmiş olamıyor. Mürşitler Peygamberlerin varisleri olmaları hasebiyle aynı sevgiye layıklar. Bu sevgiye kavuşabilmek için neler yapabiliriz?

Sevgi kalple ilgili deniliyor. Eğer böyle olsaydı Peygamberimiz Hz. Ömer'e "Beni canından çok sevmelisin." derler miydi? Ben şöyle düşünüyorum, bilmem yanlış mı?

O dönemde Rabbimizden sonra en çok sevilmesi gereken Peygamberimiz'di. Şimdi o halkaya mürşitlerimiz eklendi. Neden acaba Peygamberimiz Hz. Ömer'e Rabbini sevmesini değil de kendini sevmesini söylüyor.

Allah yanında Peygamber bir kul değil midir?

Yani mürşide feda edilen can, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e feda edilen

can da Allah'a fedakârlığı öğretmez mi böyle bir izah yapmış. Doğru, böyledir.

Bu sevgiye kavuşabilmek için ne yapmalıyız, diyor.

Tasavvufî tavsiyeleri tutarsa o sevgi tahakkuk eder. O zikirleri yaptıkça o rabıtayı yaptıkça o muhabbet gelişiyor.

“Ümmeti ihtilafı rahmettir.”, “Düşmanınızın silahıyla silahlanın.” diye hadis var mı? Bu iki konuda olmadığını söylüyorlar.

Hayır vardır. İhtilafın çeşitleri vardır. İhtilaf fikir, kanaat ve içtihatla farklılık olursa normaldir. Birisi şöyle bir fikir yürütüyor. Ötekisi böyle bir fikir yürütüyor. Düşmanla şurada çarpışalım. Hayır, orada çarpışmalıyım; burada çarpışalım.

Bunlar fikir ihtilafıdır. Sevgi vardır, saygı vardır. Ama bir işin yapılması konusunda metotta ve yolda farklılık rahmettir. Çünkü çeşitlilik getiriyor. Yani fikirler ilerleme getirir. O bakımdan doğrudur. Böyle bir hadîs-i şerîf vardır.

Bu hadîs-i şerîflerin senedi, sıhhati, vesairesi konusunda yoktur diyenlere karşı hangi kaynaklarda olduğuna dair bir araştırma yapmak lazım. “Düşmanın silahıyla silahla-

nın.” diye bir hadîs-i şerîf var mı? Âyet-i kerîme var.

﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ﴾³

Düşmanlara karşı gücünüzün yettiği kadar silah hazırlayın. Allah’ın düşmanını, sizin düşmanınızı korkutacak kadar silahlanın diye âyet-i kerîme var. Tabii hadîs-i şerîfler de var.

Doğru değildir. Çünkü ebeveyninin bazı mezheplere göre hakkı vardır. Onun hakkı olmadan nikâh olmaz diye, onun için doğru olmadığı anlaşılıyor. Güzellikle yapmaya çalışmak lazım. Yalnız şöyle olabiliyor.

Kaçırmakta bazen kızın da rızası olmuyor. Kız çalıya tutunuyor. Ötekisi oradan çekiyor. Eteği yırtılıyor vesaire. Annesi, babası başka fikirde oluyor. Kız, İslâmî bir yuva kurmak istiyor. Aralarında ihtilaf var. Bir talip var.

“Tamam, ben evlenmeye razıyım.” Gidiyorlar. Evleniyorlar. Olabilir, bu gibi durum-

---

³ 8/Enfâl, 60

lar. Ama rızası hilafına kaçırmak tabii annesinin babasının da.

Kız da bazen cahillik edebiliyor. Genel olarak anne, baba müslümansa arzusu olmadan doğru olmuyor.

Çevremizde hoca denilen bazı kişiler istihare yapıp büyü yapılmışsa o büyüü çözebileceklerini söylüyorlar. Bunun İslâm'da hükmü nedir?

İslâm'da dua vardır. Dua fayda verir. Büyüye, sihre karşı da sûreler vardır. Kişi kendisi de dua ederse sevdiği bir arkadaşı da ona dua ederse duaların kabul olması mümkündür.

Ondan kurtulmak mümkündür. Ama bazıları “ben bunu şöyle yaparım, böyle yaparım” diyor. Sonra “şu kadar da para vereceksin.” diyor, zarfın içinde.

O doğru değildir. Kendiniz dua edin. Arkadaşlarınız, yakınlarınız, büyükleriniz dua etsin. Olur.

Sohbetinizde evlilikle ilgili hadisler okudunuz. Ben bir tenkit yapacağım, Ümmet-i Muhammedi tenkit edeceğim diyor.

Öncelikle evli kardeşlerimiz, anne ve babalar evlilik hususunda bekâr kardeşlerimize gerekli yardımı göstermiyorlar.

“Şefaathin aracılıkların en sevaplısı nikâh konusunda yapılan şefaattir.” diye hadîs-i şerîf var. Demek ki evliliğe yardımcı olmak sevaptır. Bu hususta evliler, evlenmemiş olanlara iyi kızı bulmakta vazifelerini yapsınlar. İyi kız, utanıyordur. Söyleyemiyordur.

Onu öbür tarafa duyurmakta vazifelerini yapsınlar. Mahallelerinde iyi bir kızcağız var. Anası, babası da ceberrut. Baskı yapıyor vesaire. Zengin diye falancaya verecekler; ama o içki içer, namazla niyazla ilgili değil. Bu kızı sen git, al. Kurtar filan diye.

O kıza yardımcı olmak veya kız arayan filanca erkeğe yardımcı olmak gibi hayırlı şeylerdir. Sevaplı şeylerdir. Nikâh hususundaki bu aracılıklar çok sevaplıdır. Buna gayret edin.

Kayınpeder ve kayınvalideye anne ve baba demek câiz midir?

Caizdir.

İmam hatip okulunu bitirdim. Üniversite imtihanını kazanamadım. İmam hatipliği ka-

zandım. Annem, babam İstanbul'a yerleşecek. Ticaret yapma imkânı var. Siz ne yapmamı istersiniz?

Ben imamlığı kazanmışsa imamlık yapmasını tercih ederim. Kendim olsam da öyle yaparım. Çünkü en faziletli, en sevaplı iş o. En kârlısı o. Ticaretin en kârlısı o.

Birisi bir kitap okumuş. Orada, akaid kitabında Allah ilm-i ezeliyle herkesin halini biliyor diye. Tabii Allahu Teâlâ hazretlerinin ilmi; geçmiş, geleceği bilir.

Vesveseler gelmemesi içinde kitapları besmeleyle okuması uygun olur. Kaderin sırlarını kurcalamak, tavsiye edilmemiş.

Öyle Kur'an okuyanlar vardır ki Kur'ân-ı Kerîm ona lanet eder. Bu hadisteki lanet ne şekilde olacak?

Lanet bir insanın Allah'ın rahmetinden uzak olmasını istemek demektir.

Rahmetinden uzak olsun, demektir. Kur'ân-ı Kerîm de bazı Kur'an okuyanlar, Kur'ân-ı Kerîm'i istismar ettikleri için, saygıyı tam yapamadıkları için, bağlanmadıkları için veya Kur'an ehli olmadıklarından veya Kur'an'a ters hayat tarzı olduğundan onlara

lanet eder. “Yâ Rabbi sen buna rahmetini ihsan etme!” der.

Ve Kur’ân-ı Kerîm’in şefaathçi olduğun başka hadîs-i şerîflerde Peygamber Efendimiz bildiriyor. Bazı kimselere de Kur’ân-ı Kerîm şefaath eder. “Yâ Rabbi! bu beni okudu. Ahkâmımı uymaya çalıştı. Beni hıfz etti; korudu, kolladı. Sende bunu koru, kolla.” diye dua edeceğine, Allah’tan şefaath isteyeceğine dair bu konuda hadîs-i şerîfler var. Demek ki Kur’ân-ı Kerîm’in şahsiyet-i mâneviyesi kendisine sevgili, saygılı, bağılı olanlara şefaath ediyor. Hayır dua ediyor.

O şahsiyet-i mânevîye, Kur’an’a layık olmayanlara, istismar edenlere, kötüye kullananlara veya kötü huylu olanlara da “Yâ Rabbi! Buna cezasını ver.” diye beddua ediyor, demek ki.

Günümüzde Müslümanlığın en iyi yaşandığı ülke Türkiye deniliyor. Bu görüşte doğruluk payı var mıdır?

İslâm’ı kaliteli, ilmî bir cemaat olarak anlayıp İslâm’a faydalı olma, çalışmalar yapma bakımından Türkiye önemli bir ülke. Nüfusu kalabalık. Fakat bütün ülkelerde iyi insanlar var. Ben mesela Suud’daki bazı kimse-

lerin namaza, niyaza bizimkilerden çok daha bağlı olduklarını gördüm.

Bizde dinden, imandan çok uzak insanlar var. Suud'da içki sokulması bile yasak. Resim sokulması bile yasak. Yani çıplak resimleri, o gazeteleri bile almıyorlar. Oradaki şartlar biraz daha güzel.

Ama sosyal seviye bakımından ve İslâm âlemine faydalı olabilecek, kaliteli elemanlar bakımından Türkiye hakikaten güzel.

Türkiye'nin bazı yerlerinde İslâmî hava güzel. Ama "biz en güzel tarzdayız." diyemiyorum, şu anda. Başka ülkelerde İslâm'ı daha güzel yaşayan kıymetli kardeşlerimiz var.

Taze olan çocuğa nazar değiyor. Okununca geçiyor. Her gün okumak gerekiyor. Nazar değmemesi için yapılacak şey?

Çörek otu vardır. Çörek otuna okunur, o iliştilirirse o zaman nazar değmez. Okumaya yine devam edilecek.

Bir firmadan hizmet karşılığı burs almak doğru mudur?

Okuyacak, tahsilinden sonra ona hizmet edecek. Bu bir taktik meselesidir, insanın eğer o bilgiyi başka türlü elde etmesi mümkün değilse veyahut mezun olduktan sonra

yapacağı çalışmada bir planı varsa belki alabilir.

Normal ölçüler içinde başka yerden burs alabiliyorsa oradan almalı. Doğrudan doğruya müslümana hizmet etmeye çalışmalı. Hiçbir şeyiyle başkasına yardımcı olmamaya çalışmalı.

Diskotek veya buna benzer meşru olmayan bir yerin düzenini yapan bir kişinin yanında çalışmak, ona yardım etmek ve hatta para almak doğru mudur?

Tabii bir mesleği işgal ediyor, yapıyor. Ondan dolayı para alıyor. Ne işte kullanılırsa kullanılacak. Ama kötü işte kullanılacağı kesin.

Diskotekte çalgı çalınacak. Mümkün ise onu yapmaması lazım. Çünkü kötülüğe âlet olmuş oluyor.

Olan olaylarda çatışmaya giriliyor. Ve iki taraf da müslüman. Ne tavsiye edersiniz? Birbirini öldürüyorlar.

İki taraf da müslüman sözü, incelenmeli. İki taraf müslüman da olsa haksız yere hücum eden zalim olur. Mesela müslüman da olsa yol kesiyor, para alacak. Kati derler; yolu kesen,

hırsızlık yapan harami derler. Bunlar öldürülür.

Çünkü yaptığı şey İslâm'a aykırı. Müslüman müslümanla çarpışmayacak demek. Masum müslüman masum müslümanla çarpışmayacak demek.

Yoksa ötekisi yol kesmiş, adam öldürüyor; köy basıyor. O zaman o bu durumda olmuyor. Onunla çarpışmak olur.

Bize iftira atanlara tavrımız ne olsun?

İftira atıyorsun, bu yaptığın doğru değildir. Âhirette bunun cezasını, vebalini çeker sin. Pişman olursun. İşin doğrusu şudur, diye onu ikaz etmek lazımdır ki yapmasın.

Yapılan şeylerin doğru olmadığını mâkul ölçüler içinde söylemek lazımdır ki o iftirayı dinleyenler kanmasın.

Herhangi bir şeyle çevrilmemiş boş arsalarla araba park etmek veya geçiş için kullanmak ile kul hakkı tahakkuk eder mi?

Mâlum arazinin sahibinin izni olmadan geçiş bile câiz değildir, diye hüküm var dinimizde. Onu soruyor. Evet, izni olmadan câiz olmaz.

Müsaadesi varsa câiz olur. Veya sorulması mümkünse sormalı insan. Belediye beldenin

umumî işlerini görendir. Belediye arsası biraz daha normal de şahıslara ait yerleri sormak daha iyi olur.

Şahıs arazisi de olsa bu arsaların kullanımını sormak lazım ve izin almak uygun olur. İzin vermiyorsa geçmek ve park etmek doğru olmaz.

Anam, babam beni cahil biriyle evlendirmek istiyor. Namaz bile kılmasa, gelirlerse veririm, diyor. Zor durumdayım, dua eder misiniz? Yatılı Kur'an kursuna girmek istiyorum. Ona da müsaade etmiyor.

Allah yardımcısı olsun ve böyle kötü durumlara düşürmesin. Hayırlı bir kimseyle evliliğini de nasip etsin. Bu durumlardan kurtar-sın.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
13 Rebû'l-Âhir 1413 / 11.10.1992

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü